

§ Monitor Prawny Dyrektora

MIESIĘCZNIK DYREKTORA SZKOŁY

ISSN 1732-8470

ZARZĄDZANIE W SZKOLE

Udostępnianie informacji publicznej na wniosek

Szkoły i placówki oświatowe to podmioty realizujące zadania publiczne, w związku z tym są zobowiązane do udzielania informacji publicznej na zasadach określonych w ustawie o dostępie do informacji publicznej. Obowiązek ten spoczywa na dyrektorze szkoły. Najwięcej pytań i wątpliwości budzi udostępnianie informacji publicznej na wniosek.

Szkoła może udostępniać informację publiczną dwiema drogami (art. 7 ustawy o dostępie do informacji publicznej; dalej: ustawy):

- udostępniania na wniosek albo poprzez wywieszenie lub wyłożenie w miejscach ogólnie dostępnych (art. 10 i 11 ustawy);

- ogłaszania w Biuletynie Informacji Publicznej.

Kto może uzyskać dostęp do informacji publicznej na wniosek?

Prawo dostępu do informacji publicznej przysługuje **każdemu** (art. 2 ustawy), zarówno osobom fizycznym, jak i prawnym, obywatelom Polski, jak i cudzoziemcom, i jest ograniczone jedynie w ściśle określonym zakresie, np. ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej, tajemnicę przedsiębiorstwa lub na zasadach ustalonych w ustawie o ochronie informacji niejawnych (art. 5 ustawy).

cd. na s. 4 →

SPIS TREŚCI

Aktualności prawne

Nowe ustawy	2
Nowe rozporządzenia	2
Projekty aktów prawnych	2

Zarządzanie w szkole

Kalendarium dyrektora szkoły – styczeń	3
Udostępnianie informacji publicznej na wniosek	1, 4

Organizacja kształcenia, wychowania i opieki

Nauczanie drugiego języka obcego uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim – w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej	6
--	---

Doradztwo zawodowe

a udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole ponadgimnazjalnej	8
---	---

Kadry i awans zawodowy

Trzynastka dla nauczycieli w pytaniach i odpowiedziach	9
Wątpliwości dotyczące wypłacania dodatków za stopnie specjalizacji zawodowej	12

Finanse i majątek

Zielona szkoła – wybór ofert a zamówienia publiczne	13
---	----

Orzecznictwo

Pytania i odpowiedzi

Szanowni Dyrektorzy!

Wkraczamy w nowy rok kalendarzowy. W szkołach to okres wytężonej pracy – podsumowanie pierwszego semestru. A po ciężkiej pracy przyjdzie czas na relaks i odpoczynek. Zbliżają się przecież ferie zimowe.

W styczniowym „Monitorze” znajdą Państwo artykuły o udostępnieniu informacji publicznej, doradztwie zawodowym dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz organizacji zielonych szkół.

Niech nadchodzący Nowy Rok 2013 przyniesie Państwu wiele radości, ciepła i optymizmu. Jeszcze raz życzymy miłych spotkań w rodzinnym gronie.

Andrzej Pery

Redaktor prowadzący

Od ponad 35 lat związany z oświatą, m.in. jako nauczyciel matematyki, edukator programu TERM, wicekurator oświaty w Warszawie, dyrektor Departamentu Doskonalenia Nauczycieli MEN, radny trzech kadencji – przewodniczący rady, zastępca burmistrza Gminy Warszawa-Bielany, a obecnie ekspert współpracujący z firmami szkoleniowymi.

Zapraszamy na stronę www.monitorszkoly.raabe.pl

Na stronie znajdą Państwo wzory dokumentów do edycji oraz archiwum numerów. Aby pobrać dokumenty, wystarczy się zalogować:

Login: semestr **Hasło:** dyrektor **Ważne do:** 31 stycznia 2013 r.

Ponad 100 wzorów dokumentów na www.monitorszkoly.raabe.pl
Tylko dla prenumeratorów!

§ Nowe ustawy

- Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 13 września 2012 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2012 r. poz. 1282).
- Ustawa z 24 października 2012 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1278).

Ustawa wprowadza następujące zmiany od 1 stycznia 2013 r.:

Koszty praw autorskich

Ustawa ogranicza stosowanie zryczałtowanych kosztów uzyskania przychodów z tytułu praw autorskich (50%). Od 2013 roku łączne roczne koszty ustalane w wysokości 50% przy umowach o dzieło nie będą mogły przekroczyć kwoty 42 764 zł dochodów z tych umów. W ciągu roku na płatniku będzie spoczywał obowiązek poboru zaliczek przy uwzględnieniu podwyższonych kosztów, chyba że podatnik złoży odpowiednie oświadczenie o przekroczeniu limitu.

Ograniczenie ulgi internetowej

W 2013 r. z ulgi podatkowej (760 zł) będzie mógł skorzystać podatnik, który w zeznaniu podatkowym składanym za 2012 r. po raz pierwszy skorzystał z odliczenia.

Ulga prorodzinna

Osoby wychowujące jedno dziecko będą mogły odliczyć 92,67 zł miesięcznie, jeżeli dochody podatnika pozostającego przez cały rok podatkowy w związku małżeńskim i jego małżonka nie przekroczą w roku podatkowym kwoty 112 000 zł. Do kryterium dochodowego nie wlicza się m.in. dochodów ze sprzedaży nieruchomości, najmu opodatkowanego zryczałtowanym podatkiem 8,5%, jak również dochodów uzyskanych z tytułu dywidend czy też odsetek bankowych.

Ulga na drugie dziecko również wynosi 92,67 zł miesięcznie, ale nie obowiązuje w tym przypadku ograniczenie dochodu. Na trzecie dziecko ulga będzie wynosić 139 zł miesięcznie, na czwarte i kolejne – 185,34 zł miesięcznie.

- Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 27 września 2012 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2012 r. poz. 1314).
- Ustawa z 10 października 2012 r. o zmianie zakresu obowiązywania Konwencji o prawach dziecka, przyjętej 20 listopada 1989 r. w Nowym Jorku (Dz. U. z 2012 r. poz. 1333).

§ Nowe rozporządzenia

- Rozporządzenie Ministra Finansów z 19 listopada 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wzorów rocznego obliczenia podatku oraz zeznań podatkowych obowiązujących w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1331).

§ Projekty aktów prawnych

- Projekt ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych.

Projekt zakłada stworzenie okresu przejściowego na dokonanie niezbędnych przekształceń podmiotów działających w formie zakładu budżetowego (żłobki, przedszkola, instytucje kultury) w związku ze sposobem ich finansowania.

- Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych.
- Projekt rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia wzorów miesięcznych i rocznych informacji o zatrudnieniu, kształceniu lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych.
- Projekt ustawy o zmianie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.
- Projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw.
- Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Justyna Drabińska
 aplikant radcowski, pracownik samorządowy

Kalendarium dyrektora szkoły – styczeń

Data	Zadanie	Podstawa prawna	Komentarz
Do 10 stycznia	Złożenie miesięcznych sprawozdań budżetowych	Rozporządzenie Ministra Finansów z 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2010 r. Nr 20, poz. 103) – zał. 44.	Dotyczy sprawozdań: Rb-27S, Rb-28S.
11 stycznia	Zakończenie zajęć w klasach (semestrach) programowo najwyższych	Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 18 kwietnia 2002 r. w sprawie organizacji roku szkolnego (Dz. U. z 2002 r. Nr 46, poz. 432 ze zm.).	Dotyczy szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem zasadniczych szkół zawodowych i szkół policealnych).
14 stycznia	Zakończenie zajęć w klasach (semestrach) programowo najwyższych	Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 18 kwietnia 2002 r. w sprawie organizacji roku szkolnego (Dz. U. z 2002 r. Nr 46, poz. 432 ze zm.).	Dotyczy zasadniczych szkół zawodowych i szkół policealnych.
14–15 stycznia	Pisemne egzaminy dojrzałości w sesji zimowej	Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 83, poz. 562 ze zm.).	Dotyczy języka polskiego i drugiego przedmiotu.
14–27 stycznia	Ferie zimowe	Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 18 kwietnia 2002 r. w sprawie organizacji roku szkolnego (Dz. U. z 2002 r. Nr 46, poz. 432 ze zm.).	Województwa: kujawsko-pomorskie, lubuskie, małopolskie, świętokrzyskie, wielkopolskie.
15–17 stycznia	Termin egzaminu gimnazjalnego w szkołach dla dorosłych, w których nauka kończy się w semestrze jesiennym	Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 83, poz. 562 ze zm.).	Kolejno w poszczególnych dniach odbywa się: <ul style="list-style-type: none"> • część humanistyczna, • część matematyczno-przyrodnicza, • język obcy nowożytny.
15 stycznia – – 10 lutego	Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe dla absolwentów wszystkich typów szkół prowadzących kształcenie zawodowe, którzy uzyskali świadectwo ukończenia szkoły w styczniu	Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 83, poz. 562 ze zm.).	Szczegółowe terminy: <ul style="list-style-type: none"> • 15 stycznia – etap pisemny; • 16–18 stycznia – etap praktyczny dla absolwentów techników, techników uzupełniających i szkół policealnych kształcących w tych samych zawodach, w których kształcą technika; • 22 stycznia – 8 lutego – etap praktyczny dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych i szkół policealnych kształcących w tych samych zawodach, w których kształcą zasadnicze szkoły zawodowe.
21 stycznia – – 3 lutego	Ferie zimowe	Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 18 kwietnia 2002 r. w sprawie organizacji roku szkolnego (Dz. U. z 2002 r. Nr 46, poz. 432 ze zm.).	Województwa: podlaskie, warmińsko-mazurskie.

Data	Zadanie	Podstawa prawna	Komentarz
28 stycznia – – 10 lutego	Ferie zimowe	Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 18 kwietnia 2002 r. w sprawie organizacji roku szkolnego (Dz. U. z 2002 r. Nr 46, poz. 432 ze zm.).	Województwa: dolnośląskie, mazowieckie, opolskie, zachodniopomorskie.
Do 31 stycznia	Kwalifikacja semestralna w szkole – szczegółowe terminy określone w dokumentacji szkoły	Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.); Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 83, poz. 562 ze zm.).	Wstępna informacja o przewidywanych ocenach klasyfikacyjnych za I okres oraz podanie informacji o ostatecznie ustalonych ocenach klasyfikacyjnych za I okres roku szkolnego następują zgodnie z terminarzem WSO. Zatwierdzenie klasyfikacji semestralnej odbywa się na posiedzeniu rady pedagogicznej.
Do 31 stycznia	Złożenie kwartalnych i rocznych sprawozdań budżetowych	Rozporządzenie Ministra Finansów z 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2010 r. Nr 20, poz. 103) – zał. 44.	Dotyczy sprawozdań: Rb-Z, Rb-N, Rb-50 za cztery kwartały oraz rocznych: Rb-27S, Rb-28S, Rb-34S.

Redakcja

Udostępnianie informacji publicznej na wniosek → cd. ze s. 1

Od osoby wnioskującej o informację publiczną nie wolno żądać wykazania interesu prawnego lub faktycznego. Co więcej, od wnioskodawcy nie można żądać również podania we wniosku danych osobowych: imienia i nazwiska oraz adresu, a ponadto podpisania wniosku, stosownie do art. 63 § 2 i § 3 k.p.a., ponieważ przepisy ustawy nie nakazują zachowania szczególnej formy wniosku. Jak wskazał WSA w Warszawie, „brak jest również nakazu, aby wnioskodawca musiał podawać swoje dane osobowe, albowiem może informację uzyskać ustnie lub też wnioskować o przesłanie jej na poste restante czy na adres skrytki pocztowej. Może też uczynić to drogą elektroniczną, podając adres swojej poczty e-mailowej. Oznacza to, że podmiotom obowiązującym do udostępnienia informacji publicznej powołana ustawa nie nadała uprawnień do żądania tych danych” (wyrok WSA w Warszawie z 23 września 2009 r., sygn. akt II SAB/Wa 57/09).

Czy udzielenie informacji publicznej na wniosek jest płatne?

Dostęp do informacji publicznej jest **co do zasady bezpłatny**, jednak dopuszczalne jest pobieranie opłat, jeśli szkoła poniosła koszty związane ze wskazanym we wniosku sposobem udostępnienia lub koniecznością przekształcenia informacji w formę wskazaną we wniosku. W takim przypadku dyrektor szkoły może pobrać od wnioskodawcy **opłatę w wysokości odpowiadającej kosztom faktycznie poniesionym na materiały służące do przygotowania informacji** (art. 7 ust. 2 w zw. z art. 15 ustawy). Są to np. koszty kserokopii, wydruku, nośnika cyfrowego. Niezgodne z przepisami ustawy jest zatem zawyżanie pobieranych opłat np. poprzez obciążanie wnioskodawcy kosztami wykonywania pracy przez pracowników organu w godzinach nadliczbowych (wyrok WSA we Wrocławiu z 20 października 2004 r., sygn. akt IV SA/Wr 505/04). Podobnie niedopuszczalne jest stosowanie zryczałtowa-

nych opłat za udostępnianie informacji publicznej. Z zapisów ustawy wyrażnie wynika bowiem obowiązek każdorazowego szacowania poniesionych kosztów – dopiero na tej podstawie podmiot ustala wysokość ewentualnych opłat (wyrok WSA w Lublinie z 8 kwietnia 2010 r., sygn. akt II SA/Lu 44/10).

Dyrektor szkoły jest zobowiązany w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku powiadomić wnioskodawcę o wysokości opłaty. Udostępnienie informacji następuje po upływie 14 dni od powiadomienia, chyba że wnioskodawca zmieni w tym czasie wniosek, np. sposób lub formę udostępnienia informacji, albo wniosek ten wycofa (art. 15 ust. 2 ustawy). Jeżeli po otrzymaniu informacji publicznej wnioskodawca nie uiści opłaty, dyrektor szkoły jest zobowiązany do wyegzekwowania należności na zasadach przewidzianych w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Jednak nieuiszczenie przez wnioskodawcę opłaty nie stanowi podstawy do odmowy udzielenia żądanej

informacji publicznej. Nie można uzależniać udzielenia informacji publicznej na wniosek od uiszczenia opłaty (wyrok WSA w Bydgoszczy z 6 marca 2012 r., sygn. akt II SAB/Bd 58/11).

Wniosek o udzielenie informacji publicznej

Informacja publiczna, która nie została udostępniona w BIP, jest udostępniana na wniosek, przy czym informacja publiczna, która może być udostępniona niezwłocznie, jest udostępniana w formie ustnej lub pisemnej bez pisemnego wniosku (art. 10 ustawy).

Zatem ustawa nie narzuca żadnej postaci wniosku poza jego pisemną formą (art. 10 ust. 2 ustawy). Z analizy orzecznictwa sądów administracyjnych wynika, że za dopuszczalne i zgodne z duchem ustawy uważane jest również złożenie wniosku w formie elektronicznej, nawet bez bezpiecznego podpisu elektronicznego (WSA w Lublinie w wyroku z 20 marca 2012 r., sygn. akt II SAB/Lu 10/12). Reasumując, wniosek może zostać złożony wszelkimi dostępnymi środkami: osobiście w siedzibie szkoły, pocztą, elektronicznie, za pośrednictwem osoby trzeciej albo osobiście.

Dopuszczalne jest jednak opracowanie przez dyrektora szkoły wzoru wniosku o udzielenie informacji publicznej. Taki wzór należy jednak traktować jako pomocniczy i nie można uzależniać udzielenia informacji publicznej od złożenia wniosku na formularzu. O tym, czy pismo należy potraktować jako wniosek o udostępnienie informacji publicznej, decyduje treść pisma, a nie jego forma czy tytuł.

W jaki sposób dyrektor szkoły powinien udostępnić informację publiczną?

O sposobie i formie udostępnienia informacji decyduje wnioskodawca. Jeżeli wnioskodawca prosi np. o przekazanie mu kserokopii dokumentów, które stanowią informację publiczną, to podmiot jest zobowiązany sporządzić kserokopie i przekazać je wnioskodawcy. Nie wystarczy opisanie zawartości dokumentów, ponieważ nie będzie to udostępnienie informacji publicznej

w żądanej formie. Zatem dyrektor szkoły jest związany złożonym wnioskiem. Zasadą jest udostępnienie informacji publicznej zgodnie z wnioskiem, chyba że środki techniczne, którymi dysponuje dyrektor szkoły, uniemożliwiają udostępnienie informacji **w sposób i w formie określonej we wniosku** (art. 14 ustawy). W takiej sytuacji dyrektor szkoły jest zobowiązany pisemnie powiadomić wnioskodawcę o przyczynach, z powodu których wniosek nie może zostać zrealizowany zgodnie z jego wolą. Równocześnie dyrektor wskazuje inny sposób niezwłocznego udostępnienia informacji. Od dnia przesłania wnioskodawcy powiadomienia wnioskodawca ma 14 dni na złożenie wniosku o udostępnienie informacji w sposób lub formie proponowanych przez dyrektora szkoły. Jeśli tego nie zrobi, postępowanie o udzielenie informacji publicznej umarza się (art. 14 ust. 2 ustawy).

Realizacja wniosku o udzielenie informacji publicznej

Dyrektor szkoły jest zobowiązany do udostępnienia informacji bez zbędnej zwłoki, **nie później niż w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku** (art. 13 ustawy). Jeżeli w tym terminie nie jest to możliwe, dyrektor szkoły powiadamia wnioskodawcę o powodach opóźnienia oraz o terminie, w którym udostępni żądaną informację. Termin ten nie może być jednak dłuższy niż dwa miesiące, licząc od dnia złożenia wniosku.

Jeśli jest naliczana opłata za udostępnienie informacji publicznej, dyrektor szkoły w ciągu 14 dni od dnia złożenia wniosku w pierwszej kolejności powiadamia wnioskodawcę o wysokości opłaty, a samo udostępnienie informacji publicznej następuje zgodnie z wnioskiem po upływie 14 dni od tego powiadomienia, chyba że wnioskodawca zmieni w tym czasie żądaną formę udostępnienia informacji albo wniosek wycofa (art. 15 ust. 2 ustawy).

Udostępnienie informacji publicznej następuje w drodze czynności materialno-technicznej i nie wymaga nadania tej czynności szczególnej formy. Jak wska-

zał WSA w Gliwicach, „powszechnie przyjmowane jest stanowisko, że udostępnienie informacji publicznej następuje w drodze czynności materialno-technicznej, a zatem w tym zakresie organ administracji nie wydaje żadnego aktu administracyjnego, lecz wykonuje określoną czynność polegającą na udostępnieniu określonej informacji” (wyrok z 22 lutego 2007 r., sygn. akt IV SA/Gl 1496/06).

Jedynie odmowa udostępnienia oraz umorzenie postępowania przybierają formę decyzji administracyjnej (art. 16 ustawy). Do obu decyzji mają zastosowanie zasady wnioskujące z przepisów k.p.a., z tym że:

- odwołanie od decyzji rozpoznaje się w terminie 14 dni;
- uzasadnienie decyzji o odmowie udostępnienia informacji zawiera także imiona, nazwiska i funkcje osób, które zajęły stanowisko w toku postępowania o udostępnienie informacji, oraz oznaczenie podmiotów, których dobra – takie jak prawo do prywatności czy tajemnica przedsiębiorcy – przesądziły o decyzji o odmowie udostępnienia informacji.

Decyzja administracyjna powinna spełnić wszystkie wymogi przewidziane w k.p.a., w tym wskazanie organu, do którego można wnieść odwołanie. Zgodnie ze stanowiskiem orzecznictwa należy uznać, że w sprawach, które reguluje ustawa, organem wyższego stopnia w stosunku do dyrektora publicznej szkoły jest organ prowadzący, a zatem wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub marszałek województwa (wyrok WSA w Poznaniu z 8 listopada 2011 r. sygn. akt II SA/Po 656/11).

Problemy praktyczne

W praktyce mogą wystąpić różne sytuacje wymagające od dyrektora szkoły załatwienia sprawy zgodnie z ustawą:

Wniosek dotyczy udostępnienia informacji niebędącej informacją publiczną

W takim przypadku nie jest możliwa odmowa udostępnienia w formie decyzji administracyjnej, bowiem tryb

przewidziany w art. 16 ustawy dotyczy jedynie odmowy udostępnienia informacji publicznej. Zatem dyrektor szkoły powinien pisemnie poinformować wnioskodawcę o tym, że wniosek nie dotyczy udzielenia informacji publicznej w trybie przewidzianym w ustawie. Możliwe jest także nieudzielenie żadnej informacji (orzeczenia: II SAB/Łd 64/10, II SAB/Wa 279/10, I OSK 1541/09).

Dyrektor szkoły nie jest w posiadaniu informacji publicznej żądanej we wniosku o udostępnienie

W takim przypadku również nie ma podstaw do wydania decyzji odmownej i dyrektor powinien odpowiedzieć na wniosek zwykłym pismem. Jednak jest zobowiązany do udzielenia

informacji w takim zakresie, w jakim ma do niej dostęp (wyrok WSA w Poznaniu z 3 listopada 2010 r., sygn. akt I SAB/Po 49/10, wyrok NSA I OSK 873/08).

Jeśli wniosek zawiera prośbę o udostępnienie informacji publicznej, to czy wymóg udostępnienia będzie spełniony, jeśli dyrektor szkoły poinformuje wnioskodawcę, że żądane dokumenty są do odbioru w sekretariacie szkoły?

Jeżeli wniosek strony zawierał prośbę o wydanie dokumentów, a nie przesłanie ich pocztą, to dyrektor szkoły może poinformować wnioskodawcę, że dokumenty są do odbioru w sekretariacie szkoły (postanowienie WSA w Warsza-

wie z 25 sierpnia 2004 r., II SAB/Wa 145/04 LEX nr 193474).

Joanna Pieczarka-Swadźba

prawnik, specjalista prawa oświatowego, szkoleniowiec, pracownik Wydziału Nadzoru Prawnego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego

Podstawa prawna:

Ustawa z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1198 ze zm.); Ustawy z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r., poz. 1015 ze zm.); Ustawa z 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071).

ORGANIZACJA KSZTAŁCENIA, WYCHOWANIA I OPIEKI

Nauczanie drugiego języka obcego uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim – w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej

Uczeń z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim uczęszczający do szkoły ogólnodostępnej realizuje podstawę programową kształcenia ogólnego. Obowiązujące rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych nie mówi wprost, czy należy organizować dla niego nauczanie drugiego języka obcego nowożytnego.

Uczeń z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim w świetle ustawy o systemie oświaty jest uczniem niepełnosprawnym. Ma prawo korzystać ze specjalnej organizacji nauki i metod pracy. Rodzice mogą wybrać dla niego szkołę specjalną, ogólnodostępną z oddziałami specjalnymi, ogólnodostępną bez oddziałów specjalnych lub szkołę integracyjną. Znaczna część uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego dla upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim pozostaje, zgodnie z wolą rodziców, w szkołach ogólnodostępnych. Dyrektor szkoły jest wówczas zobowiązany do zorga-

nizowania kształcenia specjalnego dla takiego ucznia, w tym do realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego. Czy należy zatem organizować nauczanie drugiego języka obcego nowożytnego dla uczniów z upośledzeniem w stopniu lekkim w gimnazjach innych niż specjalne? Czy można zwolnić z nauki drugiego języka obcego ucznia szkoły ponadgimnazjalnej?

Niezbędne dokumenty

Dyrektor szkoły organizuje kształcenie specjalne dla ucznia, jeśli otrzyma następujące dokumenty:

- orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej wydane na podstawie rozporządzenia w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych;
- wniosek rodziców o organizację kształcenia specjalnego (wraz z ww. orzeczeniem).

W żadnym wypadku nie mogą to być opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej ani orzeczenie powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydane na podstawie art. 4a ust. 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych.

Na wszystkich etapach edukacyjnych uczniowie z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim realizują podstawę programową kształcenia ogólnego taką samą jak ich pełnosprawni rówieśnicy, w tym podstawę programową języka obcego nowożytnego. Ta zasada obowiązuje zarówno w starej, jak i w nowej podstawie programowej.

Drugi język obcy nowożytny w gimnazjum

Drugi język obcy jako obowiązkowy w gimnazjum wprowadziło od 1 września 2009 r. rozporządzenie zmieniające

rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych.

Obecnie obowiązujące rozporządzenie nie wypowiada się w czytelny sposób na temat nauczania drugiego języka obcego nowożytnego uczniów z upośledzeniem w stopniu lekkim.

Z załącznika nr 3 – Ramowy plan nauczania dla gimnazjum, w tym gimnazjum specjalnego, z wyjątkiem gimnazjum specjalnego dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, wynikają m.in. następujące regulacje:

- Minimalny wymiar godzin nauczania dwóch języków obcych nowożytnych wynosi 450 godzin w trzyletnim okresie nauczania (godziny mogą być dowolnie rozdzielone pomiędzy zajęcia z tych języków).
- **Minimalny wymiar godzin nauczania języka obcego nowożytnego w gimnazjum specjalnym i oddziale specjalnym dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim wynosi 290 godzin w trzyletnim okresie nauczania** (ust. 1 pkt 1 lit. c). Jak wynika z wyjaśnień MEN, ten zapis oznacza, że z mocy prawa uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim nie dotyczy obowiązek nauki drugiego języka obcego nowożytnego.

W poprzednim stanie prawnym kwestię nauczania drugiego języka obcego w gimnazjum regulował jednoznaczny zapis mówiący, że nauczanie drugiego języka obcego w gimnazjum dla młodzieży „nie dotyczy ucznia z upośledzeniem w stopniu lekkim”. W gimnazjach specjalnych dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim w trzyletnim okresie nauczania zajęcia edukacyjne z języka obcego nowożytnego należało zrealizować w wymiarze co najmniej 290 godzin, czyli jeden język obcy (rozporządzenie z 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych ze zm.).

Tę regułę stosowano wobec ucznia gimnazjum niezależnie od tego, czy uczył się w gimnazjum specjalnym, integra-

cyjnym, z oddziałami specjalnymi, czy w ogólnodostępnym. W świetle powyższego brak czytelnej zasady w obecnym rozporządzeniu wydaje się mniej niepokoić.

Drugiego języka obcego nie naucza się w oddziałach przysposabiających do pracy organizowanych w gimnazjach oraz w gimnazjach dla dorosłych (brak takich zajęć edukacyjnych w ramowych planach nauczania).

Drugi język obcy nowożytny w szkołach ponadgimnazjalnych

W szkołach ponadgimnazjalnych, w których ramowe plany nauczania przewidują nauczanie dwóch języków obcych nowożytnych, zwolnienie z nauczania drugiego języka może nastąpić na podstawie przepisów rozporządzenia o ocenianiu.

Z § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych wynika, że dyrektor szkoły, na wniosek rodziców (prawnych opiekunów) oraz na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, zwalnia do końca danego etapu edukacyjnego **ucznia z wadą słuchu, z głęboką dysleksją rozwojową, z afazją, z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, z nauki drugiego języka obcego**. Nie ma w tym katalogu ucznia niepełnosprawnego z upośledzeniem w stopniu lekkim.

§ 10 ust. 2 rozporządzenia jednoznacznie mówi, że w przypadku wymienionych wyżej uczniów, którzy posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego nauczania, zwolnienie z nauki drugiego języka obcego może nastąpić na podstawie tego orzeczenia. Oznacza to, że samo orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego nie wystarczy, by uczeń mógł być zwolniony z nauki drugiego języka obcego. Do zwolnienia uprawnia tylko

orzeczenie wydane z wymienionych wyżej przyczyn. To nie zmienia sytuacji ucznia z upośledzeniem w stopniu lekkim.

Wanda Pakulniewicz
starszy wizytator
w kuratorium oświaty

Podstawa prawna:

Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.); Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 228, poz. 1490); Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym w publicznych poradniach specjalistycznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 173, poz. 1072); Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 15, poz. 142 ze zm.); Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 204); Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 83, poz. 562 ze zm.); Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2010 r. Nr 228, poz. 1487); Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. poz. 977); Ustawa z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721).

Doradztwo zawodowe a udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole ponadgimnazjalnej

W rozporządzeniu w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej wyraźnie określono zadania, które należy zrealizować na kolejnych etapach edukacyjnych, aby wsparcie, jakie uczeń uzyska, było adekwatne i wszechstronne. W szkole ponadgimnazjalnej do najważniejszych będzie należało doradztwo zawodowe.

Dobre przygotowanie do kontynuowania edukacji czy podjęcia pracy zawodowej i budowania kariery odbiega zasadniczo od funkcjonującego jeszcze do niedawna modelu doradztwa, opierającego się na wyborze spośród kilkudziesięciu uczelni czy określonej grupy zawodów. Doradztwo powinno uwzględniać przede wszystkim zmiany cywilizacyjne, postęp technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz

podejście zakładające wykorzystanie potencjału każdego ucznia z orientacją na indywidualny sukces. Zadaniem szkoły ponadgimnazjalnej jest zatem nie tylko udostępnienie informacji na temat oferty zawodów poszukiwanych na rynku pracy oraz zawodów zagrożonych bezrobociem. Uczeń w szkole ponadgimnazjalnej powinien dowiedzieć się, jakie cechy osobowościowe są pożądane do pracy w konkretnym zawodzie oraz jakie są przeciwwskazania dla danego zawodu. Nauczyciele pomogą mu określić zainteresowania i wybrać najlepszą szkołę.

Szczególną troską powinni być objęci uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wiadomo, że zmiany zachodzące we współczesnej rzeczywistości zmuszają ludzi do podejmowania wielu różnorodnych decyzji, częstokroć

obarczonych dużym ryzykiem. Nie każdy jest w stanie dokonać samodzielnego wyboru, który uwzględniałby indywidualne możliwości, potrzeby i predyspozycje psychofizyczne.

Dysfunkcja jako przeszkoda na rynku pracy

Wyobraźmy sobie uczennicę z deficytami uwagi (tzw. zawieszenia czy odpylenia od tematu, koncentrowanie się na nieistotnych detalach), której tempo pracy jest znacznie obniżone. Uczennica, pracując w swoim tempie, pokonuje trudności szkolne. Jednak uczy się niesystematycznie, ma problemy z zapamiętywaniem szczegółów, jej automotywacja pozostawia wiele do życzenia. Jednocześnie jest aktywna, łatwo nawiązuje kontakty, wzbudza zaufanie społeczne, angażuje się w akcje charytatywne, wolontariat. Jej marzeniem

Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu

Formy wsparcia	Działania	Data realizacji (cały cykl edukacyjny)	Realizatorzy
Zadania dla nauczycieli przedmiotów zgodnie z podstawą programową	<ul style="list-style-type: none"> język polski – autoprezentacja język obcy – CV w języku angielskim 	nauczyciel języka polskiego	
	<ul style="list-style-type: none"> fizyka – nanotechnologie 	nauczyciel fizyki	
	<ul style="list-style-type: none"> chemia – perspektywy rozwoju (nowe branże przemysłowe) 	nauczyciel chemii	
Działania realizowane na godzinach wychowawczych	Tematy godzin wychowawczych: <ul style="list-style-type: none"> zasady pracy zespołowej konflikty i ich rozwiązywanie czym się kierujemy, wybierając zawód 	wychowawca	
Warsztaty realizowane przez pedagoga lub dyrektora nauczyciela	<ul style="list-style-type: none"> trening pamięci (grupy chętnych) mnemotechniki trening zarządzania czasem 		
Współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną: warsztaty z zakresu doradztwa	Zawody przyszłości – nowe kierunki i specjalizacje (pogadanka dla klas drugich)		
Konsultacje indywidualne w poradni psychologiczno-pedagogicznej	Spotkanie z doradcą zawodowym – badanie testowe		

jest kontynuowanie edukacji na kierunku fizjoterapia. Na spotkaniu z doradcą zawodowym, który wcześniej znał uczennicę (uczył w szkole przedsiębiorczości) uczennica dowiadyuje się, że na tym kierunku potrzebna jest gruntowna i rzetelna wiedza z zakresu anatomii i fizjologii człowieka. Ważne jest systematyczne uczenie się, zapamiętywanie wielu szczegółowych informacji itd. Doradca, uwzględniając mocne strony i ograniczenia uczennicy, kreśli możliwe drogi rozwoju, daje wybór, pokazuje alternatywę. Ostatecznie uczennica wybiera studia pedagogiczne ze specjalizacją: wsparcie społeczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Pomoc doradcy w tym przypadku być może okazała się decydująca w planowaniu przyszłości. Być może udało się uchronić uczennicę przed

porażką związaną z niepowodzeniem edukacyjnym, jakim mogłoby się okazać studiowanie fizjoterapii.

Jak wynika z powyższego przykładu, zadanie doradcy nie jest łatwe. Zaplanowanie kariery zawodowej ucznia to czasochłonne i odpowiedzialne zadanie. Niejednokrotnie konieczne lub zalecane jest spotkanie ze specjalistami różnych dziedzin, np. z psychologiem.

Doradztwo nie jest tylko zadaniem przygotowanego do tego profesjonalisty. W trakcie indywidualnych konsultacji z uczniem dotyczących wyboru kierunku kształcenia i zawodu można się posłużyć również analizą informacji zawartych w „Karcie indywidualnych potrzeb”, które umieścili nauczyciele na wcześniejszych etapach edukacyjnych.

Tabela na s. 8 przedstawia kompleksowy model doradztwa zawarty w planie działań wspierających dla ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Część tych działań jest adresowana do wszystkich uczniów, co relatywnie zmniejsza nakład pracy nauczyciela.

Beata Szynalska-Skarżyńska
psycholog, edukator pomocy
psychologiczno-pedagogicznej

KARDY I AWANS ZAWODOWY

Trzynastka dla nauczycieli w pytaniach i odpowiedziach

Odpowiadamy na pytania najczęściej zadawane przez naszych Czytelników.

Trzynastka w pełnej wysokości

W jakiej wysokości przysługuje trzynastka nauczycielowi, który przepracował cały rok?

W pełnej wysokości. Nauczyciele mają prawo do dodatkowego wynagrodzenia rocznego, tzw. trzynastki, na zasadach określonych ustawą o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej. Aby otrzymać trzynastkę w pełnej wysokości, należy przepracować w szkole cały rok kalendarzowy (nie szkolny). Trzynastkę w pełnej wysokości otrzyma w 2013 r. tylko ten nauczyciel, który przepracował faktycznie cały rok 2012.

Trzynastka w wysokości proporcjonalnej

Czy nauczycielowi zatrudnionemu od 1 lutego do 30 czerwca 2012 r., a następnie od 1 października do 22 grudnia

2012 r. u tego samego pracodawcy przysługuje trzynastka, mimo że były to odrębne umowy o pracę zawarte w dwóch różnych latach szkolnych?

Tak. Nauczyciel, który przepracował co najmniej 6 miesięcy, nabywa prawo do nagrody rocznej w wysokości proporcjonalnej do przepracowanego okresu w roku kalendarzowym. Może to być okres przerywany (np. zatrudnienie w ramach kilku stosunków pracy z przerwą pomiędzy zakończeniem jednego i nawiązaniem kolejnego stosunku pracy). Warunkiem jest, żeby okres zatrudnienia u pracodawcy w danym roku kalendarzowym wyniósł łącznie co najmniej 6 miesięcy. Ponieważ nie jest to okres ciągły – miesiąc liczy się jako trzydzieści dni. W opisanym przypadku nauczyciel przepracował w roku kalendarzowym łącznie niespełna 8 miesięcy i ma prawo do proporcjonalnej trzynastki za 2012 r.

Trzynastka a urlop macierzyński

Czy nauczycielce zatrudnionej na czas nieokreślony, która przebywała na urlo-

pie macierzyńskim i dodatkowym urlopie macierzyńskim, przysługuje trzynastka?

Przepracowanie co najmniej 6 miesięcy warunkujących nabycie prawa do wynagrodzenia rocznego nie jest wymagane w przypadkach określonych w art. 2 ust. 3 ustawy o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym, nie wymieniono tam jednak urlopu macierzyńskiego. Obecnie trwają prace nad nowelizacją tego przepisu, która ma wejść w życie 1 stycznia 2013 r.

Zmiany są podyktowane wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego (wyrok TK z 9 lipca 2012 r., P 59/11), który orzekł, że nieuwzględnienie okresu urlopu macierzyńskiego jako umożliwiającego nabycie prawa do trzynastki w wysokości proporcjonalnej do okresu przepracowanego w danym roku jest niezgodne z Konstytucją.

Trybunał nie uchylił jednak istniejącego przepisu, a zatem urlop macierzyński nadal może pozbawiać prawa do trzynastki. Oznacza to, że obecnie szkoła

nie ma podstawy prawnej do wypłacenia trzynastki, ponieważ przepisy się nie zmieniły, a wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie ma mocy prawa powszechnie obowiązującego.

Mimo że wyrok dotyczył urlopu macierzyńskiego, projekt ustawy wskazuje także inne zwolnienia od pracy. Zgodnie z projektowanymi przepisami pracownikowi co najmniej 6 miesięcy warunkujących nabycie prawa do dodatkowego wynagrodzenia rocznego nie będzie wymagane w przypadkach korzystania z:

- urlopu macierzyńskiego lub dodatkowego urlopu macierzyńskiego,
- urlopu ojcowskiego,
- urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego,
- dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego,
- zwolnienia od wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem,
- zwolnienia od pracy na dwa dni opieki nad dzieckiem.

Projektowane zmiany zakładają, że nauczyciel, który korzysta z urlopu macierzyńskiego i dodatkowego urlopu macierzyńskiego, nabywa prawo do wynagrodzenia rocznego mimo nieprzepracowania minimalnego okresu 6 miesięcy w ciągu roku kalendarzowego.

Trzynastka a zwolnienie lekarskie

Czy nauczyciel, który miał wypadek w pracy i przebywał na zwolnieniu lekarskim 5 miesięcy, ma prawo do trzynastki w pełnej wysokości, czy tylko częściowej?

Nauczyciel, który pracował co najmniej 6 miesięcy, nabywa prawo do nagrody rocznej w wysokości proporcjonalnej do przepracowanego okresu w roku kalendarzowym. Zasadniczo jeśli pracownik pracował krócej niż 6 miesięcy – nie dostanie trzynastki. Od tej zasady istnieją jednak wyjątki wskazane w art. 2 ust. 3 ustawy o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym. Wśród tych wyjątków nie wymieniono jednak korzystania przez pracownika ze zwolnienia lekarskiego. Do okresu pracy uprawniającego do trzynastki wlicza się okresy efektywnie (faktycznie) wykony-

wanej pracy, a nie tylko pozostawanie w stosunku pracy (potwierdził to Sąd Najwyższy w uchwale z 25 lipca 2003 r., sygn. akt III PZP 7/03). Przy takiej interpretacji nauczyciel, który pracował w 2012 r. efektywnie 7 miesięcy (wyjąwszy 5 miesięcy zwolnienia lekarskiego), jest uprawniony do trzynastki w wysokości proporcjonalnej za ten właśnie okres.

Trzynastka dla nauczyciela zatrudnionego na zastępstwo

Nauczycielka została zatrudniona na zastępstwo zgodnie z organizacją roku od 1 września 2012 r. do 31 sierpnia 2013 r. W trakcie zatrudnienia w okresach: 26–29 października oraz 10–17 grudnia przebywała na zwolnieniu chorobowym. Czy należy wypłacić trzynastkę za 2012 r.?

Przepracowanie co najmniej 6 miesięcy warunkujących nabycie prawa do wynagrodzenia rocznego nie jest wymagane np. w przypadkach nawiązania stosunku pracy w trakcie roku kalendarzowego z nauczycielem zgodnie z organizacją pracy szkoły. Wiele problemów z ustaleniem prawa do dodatkowego wynagrodzenia rocznego wiąże się z określeniem, czy w danej sytuacji faktycznej rozpoczęcie pracy przez nauczyciela w ciągu roku kalendarzowego nastąpiło zgodnie z organizacją pracy w szkole. Problemy te wynikają stąd, że w przepisach prawa nie zostało zdefiniowane pojęcie „organizacja pracy szkoły”. W praktyce funkcjonują dwie interpretacje.

Pierwsza – proponowana przez Ministerstwo Edukacji Narodowej (z 3 sierpnia 2008 r., sygn. DS-WSW-UK-1800-4/08) – nauczyciel jest uprawniony do trzynastki mimo nieprzepracowania 6 miesięcy, jeżeli jest zatrudniony zgodnie z organizacją roku szkolnego, tzn. od 1 września i co najmniej do 31 sierpnia następnego roku. Organizacja pracy szkoły jest tu utożsamiana z organizacją roku szkolnego. Zatem zatrudnienie nauczyciela np. od 15 października do 22 grudnia 2012 r. na zastępstwo nie uprawnia go do trzynastki za ten okres.

Druga – Związku Nauczycielstwa Polskiego (www.znp.edu.pl) – w myśl

której organizacja pracy szkoły jest pojęciem szerszym niż rok szkolny i tym samym zatrudnienie nauczyciela w trakcie roku szkolnego jest zatrudnieniem nawiązanym zgodnie z organizacją pracy szkoły. Wówczas takiemu nauczycielowi przysługuje trzynastka. ZNP wskazuje, że organizacja pracy szkoły nie określa tylko okresu trwania roku szkolnego, ale obejmuje również: plany nauczania, zasady tworzenia oddziałów, zasady organizacji indywidualnego nauczania, dodatkowych zajęć edukacyjnych, zastępstw, godzin ponadwymiarowych. Argumentuje dodatkowo, że Karta Nauczyciela umożliwia zatrudnianie nauczycieli także w trakcie roku szkolnego (a więc również po 1 września) i jest to również zatrudnienie powstałe na skutek potrzeby wynikającej z organizacji pracy szkoły. O tym, czy nauczycielowi będzie przysługiwała trzynastka, decyduje dyrektor szkoły na podstawie analizy konkretnego przypadku. Jeżeli nauczyciel nie będzie się z nią zgadzał, może się odwołać do sądu pracy.

Zatrudnienie od 1 września 2012 r. do 31 sierpnia 2013 r. niewątpliwie wynika z organizacji pracy szkoły – nauczyciel jest zatem uprawniony do trzynastki, mimo że okres jego zatrudnienia w 2012 r. był krótszy niż 6 miesięcy. Oczywiście w wysokości proporcjonalnej, po odliczeniu okresów zwolnienia chorobowego, w myśl ustawy nie jest to bowiem okres efektywnej pracy.

Trzynastka dla nauczyciela przebywającego na urlopie dla poratowania zdrowia

Nauczyciel zatrudniony na czas nieokreślony przebywa na urlopie dla poratowania zdrowia od 1 września 2012 r. do 31 sierpnia 2013 r. Czy należy mu się trzynastka?

Nauczyciel przebywający część roku kalendarzowego na urlopie dla poratowania zdrowia nie otrzymuje za ten okres trzynastki. Za pozostałe miesiące pracy w szkole otrzymuje dodatkowe wynagrodzenie roczne w wysokości proporcjonalnej. Jeżeli przebywa na urlopie dla poratowania zdrowia przez cały rok kalendarzowy, nie należy mu się trzynastka za ten okres.

W opisanej sytuacji nauczycielowi przysługuje trzynastka za okres od 1 stycznia do 31 sierpnia, a w 2013 r. – za okres od 1 września do 31 grudnia. Należy pamiętać, że przy ustalaniu wysokości trzynastki nie uwzględnia się wynagrodzenia otrzymanego przez nauczyciela w czasie urlopu dla poratowania zdrowia (uchwała SN z 10 października 2000 r., sygn. akt III ZP 22/00).

Nauczyciel od 27 lutego 2012 r. do 24 lutego 2013 r. przebywa na urlopie dla poratowania zdrowia. Czy przysługuje mu trzynastka?

Przepracowanie sześciu miesięcy warunkujących nabycie prawa do trzynastki nie jest wymagane m.in. w przypadku korzystania z urlopu dla poratowania zdrowia. W związku z tym nauczycielowi przysługuje dodatkowe wynagrodzenie za 2012 r. w wysokości proporcjonalnej do okresu efektywnie przepracowanego, tj. od 1 stycznia do 26 lutego.

Wysokość i podstawa ustalania trzynastki

W jakiej wysokości przysługuje trzynastka? Jak powinna być naliczona?

Dodatkowe wynagrodzenie roczne ustala się w wysokości **8,5% sumy wynagrodzenia** za pracę otrzymanego przez pracownika w ciągu roku kalendarzowego ustalonego zgodnie z zasadami obliczania ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy nauczycieli. Oznacza to, że przy ustaleniu wynagrodzenia za urlop nie uwzględnia się wynagrodzenia za czas innej usprawiedliwionej nieobecności w pracy, a więc nie uwzględ-

nia się wynagrodzenia otrzymanego w czasie płatnego urlopu dla poratowania zdrowia (uchwała SN z 10 października 2000 r., sygn. akt III ZP 22/00). Następujące składniki wynagrodzenia stanowią podstawę obliczenia wysokości trzynastki, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie szczegółowych zasad ustalania wynagrodzenia oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy nauczycieli:

- wynagrodzenie zasadnicze,
- dodatki: za wysługę lat, motywacyjny, funkcyjny oraz za warunki pracy,
- wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw,
- dodatkowe wynagrodzenie za pracę w porze nocnej,
- odrębne wynagrodzenie za zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze wykonywane w dniu wolnym od pracy,
- wynagrodzenie za pracę w święto,
- dodatek za uciążliwość pracy,
- jednorazowy dodatek uzupełniający.

Do podstawy obliczenia dodatkowego wynagrodzenia wejdą również:

- wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy,
- wynagrodzenie za czas pozostawiania bez pracy przysługujące pracownikowi, który podjął pracę w wyniku przywrócenia do pracy.

Wyplata trzynastki

Kiedy należy wypłacić trzynastkę?

Do końca pierwszego kwartału roku następującego po roku, za który przysługuje dodatkowe wynagrodzenie (obecnie do 31 marca 2013 r.). Nauczycielowi, z którym rozwiązano stosunek

pracy w związku z likwidacją pracodawcy, wynagrodzenie roczne wypłaca się w dniu rozwiązania stosunku pracy.

Pracodawca **nie wypłaca trzynastki** w przypadkach:

- nieusprawiedliwionej nieobecności w pracy trwającej dłużej niż dwa dni,
- stawienia się do pracy lub przebywania w pracy w stanie nietrzeźwości,
- wymierzenia pracownikowi kary dyscyplinarnej wydalenia z pracy,
- rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika.

Wyliczenie to jest wyczerpujące, co oznacza, że poza wymienionymi przyczynami żadne inne powody i okoliczności nie są podstawą do pozbawienia nauczyciela trzynastki.

Dariusz Skrzyński

prawnik, specjalista z zakresu prawa oświatowego, prawa pracy i prawa autorskiego

Podstawa prawna:

Ustawa z 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1080 ze zm.); Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 26 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania wynagrodzenia oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy nauczycieli (Dz. U. z 2001 r. Nr 71, poz. 737 ze zm.).

Konsultacje specjalistów!

Nasi specjaliści w dziedzinie prawa oświatowego udzielają Państwu porad telefonicznych **dwa razy w tygodniu: w poniedziałki i środy w godzinach: 9.00–14.00.**

Zachęcamy do korzystania z konsultacji pod numerem: (22) 244 84 90.

Wątpliwości dotyczące wypłacania dodatków za stopnie specjalizacji zawodowej

Pomimo obowiązującego od 2000 r. obecnego systemu awansu zawodowego, nauczyciele, którzy 6 kwietnia 2000 r. – czyli w dniu wejścia w życie ustawy zmieniającej – otrzymywali dodatki specjalistyczne, zachowują prawo do tych dodatków do czasu uzyskania kolejnego stopnia awansu. Wątpliwości pojawiają się w przypadku zmiany miejsca pracy nauczyciela czy też zatrudnienia już po przejściu na emeryturę.

Do 6 kwietnia 2000 r. Karta Nauczyciela przewidywała istnienie tzw. stopni specjalizacji zawodowej. Sposób ich uzyskiwania określało zarządzenie ministra oświaty, według którego czynni zawodowo nauczyciele mogli ubiegać się o trzy kolejne stopnie specjalizacji zawodowej. Wymagania w stosunku do nauczycieli ubiegających się o przyznanie określonych stopni zostały enumeratywnie określone w § 4 do § 9 zarządzenia. Wojewódzkie komisje i główna komisja do spraw stopni specjalizacji zawodowej nauczycieli prowadziły postępowanie kwalifikacyjne i nadawały stopnie specjalizacji zawodowej.

Posiadanie stopnia specjalizacji zawodowej miało wpływ na wysokość wynagrodzenia nauczyciela, Karta Nauczyciela przewidywała bowiem, że wynagrodzenie składa się z wynagrodzenia zasadniczego i dodatków (art. 30 ust. 1). Rodzaje tych dodatków określało rozporządzenie, które przewidywało następujące dodatki specjalistyczne (§ 10):

- z tytułu posiadania stopnia naukowego,
- z tytułu posiadania kwalifikacji trenerskich,
- z tytułu wykonywania zadań doradcy metodycznego lub nauczyciela konsultanta.
- z tytułu uzyskania stopnia specjalizacji zawodowej, określonego w art. 46 ust. 1 Karty Nauczyciela.

Przepis ten został jednak uchylony 6 kwietnia 2000 r. wraz z wejściem w ży-

cie ustawy o zmianie Karty Nauczyciela. Wówczas wprowadzono obowiązujący do dzisiaj system awansu zawodowego nauczycieli, przewidujący cztery kolejne stopnie: nauczyciel stażysta, kontraktowy, mianowany i dyplomowany.

Ustawa zmieniła jednocześnie sposób wynagradzania, wprowadzając zasadę zwiększania wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli wraz z uzyskiwaniem kolejnych stopni awansu zawodowego (art. 30 ust. 3). Wysokość wynagrodzenia określa się za pomocą wskaźnika procentowego odniesionego do kwoty bazowej, określanej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej. Obecnie wynosi on dla:

- nauczyciela stażysty – 100%,
- nauczyciela kontraktowego – 111%,
- nauczyciela mianowanego – 144%,
- nauczyciela dyplomowanego – 184%.

W dniu wejścia w życie ustawy zmieniającej Kartę Nauczyciela było to dla nauczyciela stażysty 82% kwoty bazowej określanej dla pracowników państwowej sfery budżetowej, a dla pozostałych nauczycieli odpowiednio 125%, 175% i 225% wynagrodzenia nauczyciela stażysty.

Zmiana Karty nie pozbawiła jednak definitywnie nauczycieli prawa do dodatków specjalistycznych, w tym dodatku z tytułu uzyskania stopnia specjalizacji zawodowej. Nauczyciele, którzy w dniu wejścia w życie ustawy otrzymywali dodatki specjalistyczne, zachowują prawo do tych dodatków do czasu uzyskania kolejnego stopnia awansu zawodowego, w wysokości i na zasadach obowiązujących w dniu wejścia w życie ustawy (art. 9).

Przepis ten jest stosunkowo jasny i nie pozostawia wątpliwości interpretacyjnych. Nauczycielom wraz z wejściem w życie zmian Karty zostały przyznane stopnie awansu uzależnione od ich kwalifikacji. Nauczycielom zatrudnionym na podstawie mianowania został przyznany z mocy prawa stopień nauczy-

ciela mianowanego, a nauczycielom zatrudnionym na podstawie umowy pracę – stopień nauczyciela kontraktowego. Nowy system awansu objął więc wszystkich nauczycieli. Wątpliwości interpretacyjne mogą się jednak pojawić w przypadku wystąpienia okoliczności szczególnych, jak zmiana miejsca pracy nauczyciela czy zatrudnienie już po przejściu na emeryturę.

Dodatki a zmiana miejsca pracy

Załóżmy, że mamy do czynienia z nauczycielem, któremu ustawa przyznała stopień nauczyciela mianowanego i który nie kontynuował awansu. Pobierał zatem cały czas dodatek za stopień specjalizacji w szkole będącej jego poprzednim miejscem pracy.

Dodatek przysługuje również w przypadku zmiany miejsca pracy. Nie zmieniły się bowiem okoliczności faktyczne, czyli nauczyciel nadal nie uzyskał kolejnego stopnia awansu.

Prawo do dodatku jest **niezbywalne**, co oznacza, że nie można go nauczyciela pozbawić, jeżeli spełnia warunki określone w art. 9 ustawy zmieniającej. Dodatek będzie przysługiwał każdemu nauczycielowi, który nie był zainteresowany rozwojem zawodowym na nowych zasadach i pozostał przy tym stopniu awansu zawodowego, przyznanego mu z mocy prawa, niezależnie od tego, czy będzie on zmieniał miejsce zatrudnienia.

Dodatki po przejściu na emeryturę

Niezbywalne prawo do dodatku dotyczy również nauczyciela podejmującego zatrudnienie już po przejściu na emeryturę. Jeżeli jego stopień awansu nie uległ zmianie, a pobierał on już dodatek za stopień specjalizacji, to w nowym miejscu pracy również powinien on być wypłacany.

Założeniem ustawodawcy było oczywiście odejście od dotychczasowego

sposobu wynagradzania i całkowite przejście na obecnie obowiązujący system awansu zawodowego. Jednak system ten jest dobrowolny. Z wyjątkiem nauczyciela stażysty, który jest przez ustawę traktowany jako nieposiadający pełnych umiejętności i doświadczenia niezbędnego do pracy na czas nieokreślony, nauczyciele nie zostali zobligowani do rozwoju zawodowego. Ustawa stosuje jedynie system zachęt w postaci zwiększonego wynagrodzenia.

Dlatego może się w praktyce zdarzyć sytuacja, że nauczyciel ma jeszcze prawo do dodatku za specjalizację.

Michał Łyszczarz

prawnik, współautor komentarza do ustawy o systemie oświaty

Postawa prawna

Ustawa z 26 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2006 r.

Nr 97, poz. 674 ze zm.); Zarządzenie Ministra Oświaty i Wychowania z 30 lipca 1982 r. w sprawie szczegółowych zasad i warunków oraz trybu uzyskiwania przez nauczycieli stopni specjalizacji zawodowej (Dz. Urz. MEN z 1982 r. Nr 10, poz. 92); Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 19 marca 1997 r. w sprawie wynagradzania nauczycieli (Dz. U. z 1997 r. Nr 29, poz. 160 ze zm.); Ustawa o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2000 r. Nr 19, poz. 239 ze zm.).

FINANSE I MAJĄTEK

Zielona szkoła – wybór ofert a zamówienia publiczne

Warunki i sposób organizowania zielonej szkoły określono w rozporządzeniu w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki. Planując wyjazd, należy jednak uwzględnić również inne uregulowania prawne, przede wszystkim ustawę – Prawo zamówień publicznych.

Prawo zamówień publicznych – od 14 000 euro

Włączenie organizacji zielonej szkoły w działalność edukacyjną i wychowawczą szkoły oznacza, że zadanie to jest zadaniem publicznym. Choć środki finansowe przeznaczone na organizację zielonej szkoły pochodzą od rodziców, formalnie zamówienie usług związanych z jej organizacją i zapłata za ich wykonanie następuje przez szkołę, a ściślej – przez gminę (ponieważ szkoła nie może samodzielnie występować w obrocie prawnym i zaciągając zobowiązania, czyni to w ramach osobowości prawnej gminy).

Wpłaty rodziców mogą być dokonywane na wydzielony rachunek dochodów szkoły lub – wobec braku takiego rachunku – wpływać bezpośrednio do budżetu gminy. Wówczas gmina poprzez zmianę planu finansowego szkoły zwiększa środki finansowe przeznaczone na organizację wyjazdu.

W planowaniu zielonej szkoły zasadnicze znaczenie ma oszacowanie kosztu wyjazdu, to od niego bowiem zależy, czy zajdzie konieczność stosowania przy wyborze wykonawcy usług ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Samo stosowanie tej ustawy przez szkoły nie powinno budzić wątpliwości. Wynika z zaliczania szkół do jednostek sektora finansów publicznych (art. 3 pkt 1). Jednocześnie nie ma konieczności stosowania ustawy, jeśli wartość zamówień i konkursów nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14 000 euro (art. 4 pkt 8). Dlatego przy organizacji zielonej szkoły należy oszacować jego wartość. Najczęściej kwota ta zostaje przekroczona, jeśli wyjazd jest organizowany jednocześnie dla kilku klas.

Zamówienia o wartości niższej niż 14 000 euro

Nawet jeśli dyrektora nie będzie obowiązywała przy organizacji wyjazdu ustawa – Prawo zamówień publicznych, nie ma on pełnej swobody wyboru wykonawcy usługi. Musi pamiętać, że jako kierownik jednostki sektora finansów publicznych jest zobowiązany do wydatkowania środków publicznych zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, czyli (art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych):

- w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów;
- w sposób umożliwiający terminową realizację zadań;
- w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Podmiot wnioskujący o przyznanie środków publicznych na realizację wyodrębnionego zadania powinien przedstawić ofertę wykonania zadania zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji, gwarantującą wykonanie zadania w sposób efektywny, oszczędny i terminowy (art. 47). Organ udzielający środków publicznych na sfinansowanie określonych zadań powinien sprawdzić, czy podmiot wnioskujący o przyznanie tych środków spełnia kryteria określone w art. 47.

Kiedy dzielenie zamówienia jest uzasadnione?

Ustawa – Prawo zamówień publicznych zastrzega na etapie czynności przygotowawczych poprzedzających wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego obowiązek ustalenia przez zamawiającego wartości zamówienia. Zamawiający nie może dzielić zamówienia na części lub zaniżać jego war-

tość tak, aby ominąć przepisy ustawy (art. 32 ust. 2). Dla ustalenia, czy w danym przypadku mamy do czynienia z jednym zamówieniem, czy też z odrębnymi zamówieniami, konieczna jest analiza okoliczności dotyczących badanego przypadku. Służą do tego następujące kryteria: tożsamość przedmiotowa zamówienia (dostawy, usługi, roboty budowlane tego samego rodzaju i o tym samym przeznaczeniu), tożsamość czasowa zamówienia (możliwe udzielenie zamówienia w tym samym czasie) i możliwość wykonania zamówienia przez jednego wykonawcę. Należy zatem ustalić, czy zamówienie mogło być wykonane w tym samym czasie i przez tego samego wykonawcę.

Zielona szkoła może być zorganizowana jednocześnie dla kilku klas na różnych poziomach kształcenia (np. dwóch klas I i dwóch klas II), ponieważ cel wyjazdu może być związany z realizacją wspólnego dla tych klas

elementu programu nauczania, a ponadto uczestnicy wyjazdu to dzieci w zbliżonym wieku, o zbliżonych potrzebach, stanie zdrowia, sprawności fizycznej i umiejętnościach specjalistycznych. Powołując się na te same okoliczności można jednak wykazać różnice uzasadniające potrzebę zorganizowania osobnych wyjazdów dla każdej klasy, np. różne miejsca wyjazdu i różne aktywności mogą zostać powiązane z realizacją różnych celów w ramach programu nauczania, a wybór różnych okresów wyjazdu można np. motywować potrzebą obserwowania natury w różnych fazach jej rozwoju i rozkwitu.

Organizując zieloną szkołę, należy więc rozważyć, czy nie zachodzą okoliczności, które dawałyby możliwość zorganizowania jednego wyjazdu dla kilku klas, a tym samym zorganizowania jednego postępowania w ramach prawa zamówień publicznych. W przypadku

organizacji osobnych wyjazdów dla każdej klasy należy ustalić, jakie istotne różnice wpłynęły na potrzebę zorganizowania osobnych wyjazdów.

Opis przedmiotu zamówienia i termin jego realizacji

Przedmiot zamówienia opisuje się w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności, które mogą mieć wpływ na sporządzenie oferty. Zamawiający powinien wskazać, że organizując zieloną szkołę, uwzględnia przepisy ustawy o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, ustawy o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich, ustawy o usługach turystycznych. Jeśli wyjazd odbywa się w okresie wolnym od zajęć szkolnych, należy także wziąć pod uwagę rozporządze-

Przykładowy opis kryteriów

W celu wyboru najkorzystniejszej oferty Zamawiający przyjął następujące kryteria: a) cena za zorganizowanie zielonej szkoły – 50 pkt, b) atrakcyjny teren, standard obiektu zakwaterowania i baza techniczno-organizacyjna – 50 pkt. Komisja przetargowa przedstawi kierownikowi Zamawiającego propozycję wyboru najkorzystniejszej oferty. Wybór zostanie dokonany spośród ofert, które nie zostały odrzucone. Przy wyborze Zamawiający będzie się kierował jedynie kryteriami określonymi w specyfikacji istotnych warunków zamówienia w części Za najkorzystniejszą zostanie uznana oferta, która zdobędzie najwięcej punktów za spełnianie kryteriów określonych w punktach a) i b). Punkty będą liczone według następującego wzoru:

$$a = \frac{\text{najniższa cena ofertowa brutto}}{\text{cena oferty badanej}} \times 50,$$

przy czym: 1) najwyższa liczba punktów, jaką można uzyskać z każde kryterium wynosi 50, 2) obliczenia będą dokonywane z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku.

Punkty za spełnianie kryterium określonego w punkcie b) będą liczone według następującego wzoru:

$$b = \frac{\text{liczba punktów uzyskana przez ofertę badaną}}{\text{największa liczba uzyskanych punktów}} \times 50,$$

przy czym ocena będzie dokonywana na podstawie przedłożonych dokumentów. Najwyższa liczba punktów, jaką można uzyskać za spełnienie kryterium, wynosi 50. Za spełnienie minimalnych warunków określonych przez Zamawiającego w SIWZ Wykonawca otrzyma 30 punktów. Jeśli oferta będzie spełniała warunki dodatkowe określone przez Zamawiającego w SIWZ, tj. położenie ośrodka w miejscu atrakcyjnym pod względem turystycznym (w pobliżu szlaków turystycznych, lasów, gór, jeziora, morza itp.), potwierdzone dokumentacją zdjęciową, Wykonawca otrzyma 20 pkt.

nie w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej. Zasadne jest wskazanie na obowiązek wykonawcy ubezpieczenia dzieci i opiekunów od następstw nieszczęśliwych wypadków w czasie podróży i w czasie pobytu na zielonej szkole wraz z podaniem kwoty ubezpieczenia. Można także zażądać od wykonawcy udokumentowania, że pozostaje ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności związanej z przedmiotem zamówienia.

Warto także zastrzec liczbę, o którą będzie możliwe zmniejszenie liczby uczestników zielonej szkoły bez obciążania zamawiającego kosztami. Przy opisie miejsca warto szczegółowo określić wymagania dotyczące miejsca organizacji zielonej szkoły i jego otoczenia (np.: na terenie Polski, w miejscu atrakcyjnym pod względem turystycznym, poza aglomeracją miejską, nie mniej niż 200 m od dróg publicznych, w pobliżu lasu i zbiorników wodnych) oraz wymagania techniczne dotyczące obiektu zakwaterowania (np.: pokoje 2- i 3-osobowe z łazienkami, duża świetlica, sala do prowadzenia zajęć edukacyjnych, sala gimnastyczna, jadalnia). Dobrym rozwiązaniem jest zobowiązanie wykonawcy, aby dołączył do oferty fotografie potwierdzające spełnianie wymagań.

Warunki udziału w postępowaniu

Warunki udziału w postępowaniu oraz opis sposobu oceny tych warunków (art. 36 ust. 1 pkt 5 ustawy – Prawo zamówień publicznych) określa się na podstawie art. 22 ustawy, który stanowi, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wykonawcy, którzy:

- mają uprawnienia do wykonywania określonej działalności lub czynności, jeżeli przepisy prawa nakładają taki obowiązek;
- mają odpowiednią wiedzę i doświadczenie;
- dysponują odpowiednim potencjałem technicznym oraz osobami zdolnymi do wykonania zamówienia;
- mają odpowiednią sytuację ekonomiczną i finansową.

Ocena spełniania warunków

Zamawiający powinien opisać precyzyjnie stawiane warunki i sposób ich oceny, najlepiej przy użyciu nazw, liczb i innych mierzalnych lub porównywalnych parametrów.

Określając sposób oceny warunku związanego z wiedzą i doświadczeniem, zamawiający może oczekiwać, że wykonawca ma doświadczenie zorganizowania co najmniej trzech zielonych szkół o wartości brutto nie mniejszej niż 30 000 zł każda w okresie ostatnich trzech lat.

Określając sposób oceny warunku dotyczącego uprawnień, zamawiający może żądać, aby wykonawca był wpisany do rejestru organizatorów turystyki i pośredników turystycznych zgodnie z ustawą o usługach turystycznych i do Centralnej Ewidencji Organizatorów i Pośredników Turystycznych zgodnie z rozporządzeniem w sprawie Centralnej Ewidencji Organizatorów i Pośredników Turystycznych.

Opis kryteriów

Opis kryteriów, którymi zamawiający będzie kierował się przy wyborze oferty, oraz podanie znaczenia tych kryteriów i sposobu oceny ofert (art. 36 ust. 1 pkt 13 ustawy – Prawo zamówień publicznych) należy do najważniejszych elementów postanowień specyfikacji warunków zamówienia. Kryteria mogą być mierzalne (np. cena, ilość, liczba) i niemierzalne, oparte na indywidualnej ocenie członków komisji przetargowej. Potrzeba zawarcia w specyfikacji opisu kryteriów, którymi zamawiający będzie kierował się przy wyborze oferty, wraz z podaniem ich znaczenia i sposobu oceny ofert jest ściśle związana z wymogiem opisu przedmiotu zamówienia w sposób jednoznaczny i wyczerpujący.

Istotne postanowienia w umowie

Istotne postanowienia umowy (art. 36 ust. 1 pkt 16 ustawy – Prawo zamówień publicznych), które zostaną wprowadzone do umowy, odnoszą się do obowiązku poinformowania potencjalnych wykonawców o zamierzeniach zamawiającego. Można do nich zaliczyć np.

wskazanie, że konsekwencją niedotrzymania terminu wykonania zamówienia będzie nałożenie na wykonawcę kar umownych, niezależnie od tego, czy zamawiający poniesie szkodę. W przypadku zamówień, których przedmiotem jest organizacja zielonej szkoły, szczególnie istotne znaczenie może mieć poinformowanie ewentualnych wykonawców, że przewiduje się możliwość wprowadzenia do umowy postanowień dopuszczających zmniejszenie liczby uczestników zielonej szkoły i wynikające z tej zmiany odpowiednie zmniejszenie należnego wykonawcy wynagrodzenia.

Diana Kaczorek

prawnik, legislator, pracownik administracji publicznej

Na www.monitorszkoly.raabe.pl:
regulamin udzielania zamówień
poniżej 14 tys. euro.

Podstawa prawna:

Ustawa z 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268 ze zm.); Ustawa z 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.); Ustawa z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zm.); Ustawa z 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 208, poz. 1240); Ustawa z 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. z 2011 r. Nr 208, poz. 1241); Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 21 stycznia 1997 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad organizowania i nadzorowania (Dz. U. z 1997 r. Nr 12, poz. 67 ze zm.); Rozporządzenie MENiS z 8 listopada 2001 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. z 2001 r. Nr 135, poz. 1516); Rozporządzenie MENiS z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm.); Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 6 października 2011 r. w sprawie Centralnej Ewidencji Organizatorów i Pośredników Turystycznych (Dz. U. z 2011 r. Nr 225, poz. 1353).

Pracodawca musi konsultować ze związkami zawodowymi zamiar zwolnienia pracownika

Nieudzielenie informacji przez związek zawodowy o wszystkich pracownikach korzystających z ochrony związkowej nie zwalnia dyrektora szkoły z obowiązku zawiadomienia organizacji związkowej o zamiarze wypowiedzenia pracownikowi umowy o pracę.

Sąd Najwyższy rozpatrywał wniosek dotyczący wątpliwości przy stosowaniu przepisów ustawy o związkach zawodowych. Ustawa daje pracodawcy prawo zwrócenia się do związku o informację o pracownikach reprezentowanych przez związek w sprawach pracowniczych. Pracodawcy często żądają od związku zawodowego pełnych list pracowników, którzy podlegają ochronie lub których interesy związek reprezentuje, nie zawsze uzasadniając te żądania. Związki zawodowe odmawiały takich informacji, powołując się na ochronę związkową i ochronę danych osobowych.

Ponieważ sądy w tych sprawach różnie orzekały, prezes SN zwrócił się o zajęcie stanowiska. W składzie siedmiu sędziów 21 listopada 2012 r. Sąd

Najwyższy podjął uchwałę. Orzekł, że „nieudzielenie przez zakładową organizację związkową informacji o wszystkich pracownikach korzystających z jej obrony żądanej przez pracodawcę bez rzeczowej potrzeby nie zwalnia pracodawcy z obowiązku współdziałania z tą organizacją w indywidualnych sprawach ze stosunku pracy”.

Pracodawca nie może żądać informacji o wszystkich pracownikach reprezentowanych przez dany związek zawodowy. Związek zawodowy może odmówić ich udzielenia i działanie to nie może mieć negatywnych konsekwencji dla pracowników, np. w postaci odmowy współpracy dyrektora ze związkami przy rozwiązywaniu umów o pracę. Dyrektor szkoły, występując do związku zawodowego, musi podać potrzebę uzyskania żądanych informacji.

Uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 21 listopada 2012 r., III PZP 6/12.

Andrzej Pery

PYTANIA I ODPOWIEDZI

Przekształcenie umowy a zaświadczenie o niekaralności

Pytanie: *Czy przy przekształceniu umowy z nauczycielem na umowę na podstawie mianowania należy do akt osobowych dołączyć aktualny odpis z KRK o niekaralności? Jeżeli tak, to kto występuje o taki dokument do KRK i kto ponosi koszty jego wydania?*

Odpowiedź: Jeżeli stosunek pracy nawiązany na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony przekształca się w stosunek pracy na podstawie mianowania, to mówimy o przekształceniu podstawy prawnej stosunku pracy. Potwierdza je na piśmie dyrektor szkoły (art. 10 ust. 5a i 5b KN).

Informację z Krajowego Rejestru Karnego potwierdzającą, że nie był karany za przestępstwo popełnione umyślnie, nauczyciel dostarcza dyrektorowi szkoły tylko przed nawiązaniem stosunku pracy (art. 10 ust. 8a KN). Wówczas opłatę za wydanie tego zaświadczenia pokrywa nauczyciel.

Przekształcenie podstawy prawnej stosunku pracy nie jest nawiązaniem nowego stosunku pracy z nauczycielem. Zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego nie jest potrzebne. Do akt osobowych dyrektor szkoły wkłada jedynie pismo o przekształceniu stosunku pracy z nauczycielem.

Andrzej Pery

W KOLEJNYCH NUMERACH

- Zmiany w egzaminie zawodowym
- Wójt przełożonym służbowym dyrektora szkoły
- Umowa o pracę a umowy cywilnoprawne
- Organizacja pracy szkoły podczas rekolekcji

Wydawca:

Dr Josef Raabe Spółka Wydawnicza Sp. z o.o.
Wola Plaza, ul. Młynarska 8/12
01-194 Warszawa
tel. (22) 244 84 00, faks (22) 244 84 10
e-mail: monitor@raabe.com.pl
www.raabe.com.pl

Rejestr przedsiębiorców: KRS 0000118704
(Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy
w Warszawie,
XII Wydział Gospodarczy KRS)
REGON: 011864960
NIP: 526-13-49-514
Kapitał zakładowy: 50 000 zł

Zamówienia i prenumerata:

tel. (22) 244 84 00,
faks (22) 244 84 10
e-mail: raabe@raabe.com.pl

Konsultacje specjalistów:

pn., śr. 9.00–14.00
tel. (22) 244 84 90

Redakcja:

Redaktor prowadzący: Andrzej Pery
Kierownik projektu: Renata Grochowska-Siadaj
Sekretarz redakcji: Eliza Otto
Projekt graficzny: Marzena Rosochacz
Skład: Graphics & Design Studio
Marcin Ziółkowski
Nakład: 4000 egz.

© Copyright by Dr Josef Raabe Spółka
Wydawnicza Sp. z o.o., Warszawa 2005

Uwaga!

Wszelkie prawa zastrzeżone.
Żadna część publikacji nie może być kopiowana ani rozpowszechniana w jakiegokolwiek postaci bez zgody wydawcy, gdyż stanowi to naruszenie Ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Wydawnictwo nie ponosi odpowiedzialności za skutki decyzji podjętych na podstawie artykułów zamieszczonych w publikacji.